

Nr 53.

Av herr **Björnsson**, om åtgärder till skyddande av firmanamn, som tidigare använts av bolag eller ekonomisk förening.

Vid föregående års riksdag väckte undertecknad en motion (nr 147), vilken avsåg att åstadkomma verksamt förbud för nytt företag att antaga ett namn, som ett gammalt företag tidigare använt.

Efter hemställan av första lagutskottet blev motionen avslagen.

Till motiverande av sin hemställan hade utskottet anfört:

»Enligt utskottets mening synes det med fog kunna ifrågasättas, huruvida de av motionären uppgivna missförhållandena förekomma i sådan omfattning, att särskilda åtgärder däremot äro från lagstiftningens sida påkallade. Vad särskilt angår de av motionären omnämnda olägenheterna för det allmänna, anser utskottet visserligen sannolikt, att under kristiden med dess låga penningvärde och stora bolagsvinster flera bolag begagnade sig av den av motionären omförmälda utvägen till erhållande av lindrigare skatt. Men för närvarande synes det kunna antagas, att ett dylikt förfarande ej egentligen praktiseras. Även om emellertid missförhållanden av angiven art skulle förefinnas, synes det knappast lämpligt att söka råda bot härpå, genom införande af förbud för bolag eller förening att begagna firma, som tidigare använts av äldre bolag eller förening. I motionen uttalas, att något legitimt intresse för ett bolag, vars läge krävde en så genomgripande rekonstruktion som den här ifrågakommande, icke torde kunna påvisas bliva kränkt därigenom att bolaget tvingades välja ett namn, som tydligt skilde sig från dess föregående. Denna uppfattning kan utskottet ej dela. Tvärtom skulle det enligt utskottets mening mången gång vara obilligt, om ett bolag, vars ekonomiska verksamhet vore sund men som av en eller annan anledning nödgats träda i likvidation, icke skulle äga rätt att återtaga sitt gamla namn. Det värde, som kan ligga häri, synes ej böra tillspillogivas utan bevaras åt företaget, vilket alltjämt ehuru som annan juridisk person fortsätter sin verksamhet. Och då det gamla bolaget likviderat och således upphört att vara rättssubjekt, skulle ett stadgande sådant som motionären ifrågasatt komma i direkt strid med allmängiltiga rättsregler.»

Vid ärendets behandling i första kammaren anförde herr Fehr bland annat:

»Motionen avser att förhindra, att ett nytt företag skall ha rätt att antaga ett namn, som ett gammalt företag tidigare använt. Såsom ett skäl mot bifall till motionen säger nu utskottet: 'Tvärtom skulle det enligt utskottets mening mången gång vara obilligt, om ett bolag, vars ekonomiska verksamhet vore sund, men som av en eller annan anledning nödgats träda i likvidation, icke skulle äga rätt att återtaga sitt gamla namn.'

Ett bolag, som trätt i likvidation, kan icke återuppstå, det måste döden dö. Det är orimligt att säga, att ett sådant bolag av billighetsskäl bör få återtaga sitt gamla namn.

I de följande punkterna har utskottet vaknat och konstruerat upp den företeelsen, att ett nytt företag alltjämt, ehuru som annan juridisk person, fortsätter ett gammalt företags verksamhet, och därför bör det gamla företaget, låt vara i ny gestalt, få återtaga det gamla namnet, menar utskottet.

Jag har, herr talman, icke begärt ordet för att mot lagutskottets kompakta majoritet framställa något yrkande utan för att säga, att jag tror, att utskottet förbisett en omständighet, som gör, att det verkligen finnes ett mycket starkt fog för motionen.

Under min verksamhet som affärsjurist har det förekommit många typiska fall, som jag varit i tillfälle att närmare följa, och jag vill här endast anföra ett sådant fall. Ett företag befinner sig på obestånd, det har en god verksamhet, men dess finansiella ställning är definitivt rubbad, och detta gör, att företaget måste träda i likvidation. Ett nytt företag övertager det gamla företagens namn och tillgångar. Vad som i realiteten då sker är, att de oprioriterade fordringsägarna icke få ut något för sina fordringar men att de prioriterade icke blott taga hand om alla det gamla företagens materiella tillgångar utan dessutom få gratis övertaga det gamla firmanamnet och därmed också företagens goodwill. Jag har många gånger haft mycket svårt att förklara för utlänningar, huru det kan komma sig, att de i ett företag, som arbetar för fullt och som har goda affärer och drives under det firmanamn, som står på deras räkningar och fordringsbevis, icke kunna få ut ett öre, därför att det namn, som står på deras papper, är värdelöst och i verkligheten betecknar ett företag, men under ett nytt namn gått i likvidation.

Jag har, herr talman, intet yrkande; jag har endast velat få det, som jag nu yttrat, antecknat till protokollet.»

Mot vad herr Fehr sålunda anført gjordes från utskottets sida ingen erinran. Vid sådant förhållande synes det vara önskvärt, att detta spørsmål ånyo bringas under riksdagens prövning.

Jag får därför hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag, efter nödig utredning, till sådan ändring i dels Lag 12 aug. 1910 om aktiebolag,

» Lag 22 juni 1911 om bankrörelse,

» Lag 25 maj 1917 om försäkringsrörelse,

» Lag 22 juni 1911 om ekonomiska föreningar,

att icke nytt bolag eller ny ekonomisk förening må kunna till skada för det allmänna eller för enskilda på sätt ovan närmare angivits begagna firmanamn, som tidigare använts av äldre bolag eller förening.

Stockholm den 18 januari 1928.

Edv. Björnsson.